

නැණ සයුර අධ්‍යාපනික වැඩසටහන
උතුරු මැද පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
සරසවි පිවිසුම් අත්වැල

රසායන විභාග - I

13 ශ්‍රේණිය

ඇතුළත්වීමේ අංකය : .....

01. පහත දැක්වෙන I හා II ප්‍රකාශ සලකන්න

- I. වලනය වන වස්තුවක් සම්බන්ධ තරංග වල තරංග ආයාමයෙහි අගය ජ්‍යාමය නියතය , එම වස්තුවේ ගම්‍යතාවයෙන් බෙදීමෙන් ලබා ගත හැකි වේ.
- II. ඉලෙක්ට්‍රෝනයක ප්‍රවේගය ද ඉලෙක්ට්‍රෝනයක් පවතින නිශ්චිත ස්ථානයක් ද එක විට සොයා බැලීම කිසිවිටෙක සිදුකළ නොහැකිය

මෙම I හා II ප්‍රකාශ ඉදිරිපත් කළ විද්‍යාඥයන් දෙදෙනා පිළිවෙළින්

1. මැක්ස් ජ්‍යාමයක් හා හයිසන්බර්ග්
2. ලූවි ඩිබ්‍රොග්ලි සහ හයිසන්බර්ග්
3. මැක්ස් ජ්‍යාමයක් සහ ලූවි ඩිබ්‍රොග්ලි
4. ලූවි ඩිබ්‍රොග්ලි සහ මැක්ස් ජ්‍යාමයක්
5. නීල්ස් බෝර් සහ ලූවි ඩිබ්‍රොග්ලි

02. ClO_2^- අයනයේ හැඩයට සමාන හැඩයක් ඇති අණුව / අයනය වනුයේ ,

1. ICl_2^-	2. BeCl_2	3. HOCl
4. I_3^-	5. XeF_2	

03. HCHO , HCOOH , CO_3^{2-} , CO_2 , CH_4 යන රසායනික විශේෂ වල C පරමාණුවේ විද්‍යුත් සාණතාවය ආරෝහණය වන නිවැරදි අනුපිළිවෙළ

1. $\text{CO}_2 < \text{CO}_3^{2-} < \text{HCOOH} < \text{HCHO} < \text{CH}_4$	2. $\text{CO}_2 < \text{CH}_4 < \text{CO}_3^{2-} < \text{HCHO} < \text{HCOOH}$
3. $\text{CH}_4 < \text{HCOOH} < \text{HCHO} < \text{CO}_2 < \text{CO}_3^{2-}$	4. $\text{CH}_4 < \text{HCHO} < \text{HCOOH} < \text{CO}_3^{2-} < \text{CO}_2$
5. $\text{HCHO} < \text{HCOOH} < \text{CO}_3^{2-} < \text{CO}_2 < \text{CH}_4$	

04. 4 වන ආවර්තයේ පවතින d ගොනුවේ මූලද්‍රව්‍ය පිළිබඳ පහත ප්‍රකාශ සලකන්න

- a) Sc හා Zn ආන්තරික නොවන මූලද්‍රව්‍ය වේ
- b) අඩුම පරමාණුක අරයයන් ඇත්තේ Co හා Ni වලටය
- c) ඇතැම් මූලද්‍රව්‍ය පරමාණු වලට ද්වි ඔක්සයිඩ් සෑදිය හැක
- d) සියලුම මූලද්‍රව්‍ය වර්ණවත් සංයෝග සාදයි

ඉහත ප්‍රකාශ අතුරින් සත්‍ය ප්‍රකාශය / ප්‍රකාශ වන්නේ ,

1. a , b , c , d සියල්ලම	2. a පමණි	3. a හා b පමණි
4. b හා c පමණි	5. a , b හා c පමණි	

05. කුන්වන ආවර්තයේ හයිඩ්‍රයිඩ් , ඔක්සයිඩ් හා හේලයිඩ් පිළිබඳ අසත්‍ය ප්‍රකාශය වන්නේ ,
1. $AlCl_3$ සහ සංයුජ සංයෝගයක් වන අතර ජලයේ ද්‍රවණය වීමෙන් සෑදෙන ද්‍රාවණය සුළු වශයෙන් ආම්ලික වේ
  2. PH_3 ජලයේ ඉතා හොඳින් ද්‍රවණය වී උදාසීන ද්‍රාවණයක් සාදයි
  3. SiO_2 දුබල ආම්ලික වන අතර ප්‍රබල හෂ්ම සමග ප්‍රතික්‍රියා කර ලවණය සාදයි
  4. SO_3 ආම්ලික වන අතර ජලයේ දියවීමෙන් අම්ල සාදයි
  5. MgH_2 දුබල භාෂ්මික වන අතර ජලයේ දියවීමෙන් ද්වි පරමාණුක වායුවක් නිදහස් වේ
06. $2 \text{ moldm}^{-3} NaOH$ ද්‍රාවණ 1 dm^3 තුලට $1 \text{ moldm}^{-3} NH_4Cl$ ද්‍රාවණ 1 dm^3 ක් එකතු කළ පසු ලැබෙන නව ද්‍රාවණයේ P^H අගය වනුයේ , ($K_{b_{NH_3}} = 5 \times 10^{-10} \text{ moldm}^{-3}$)
1. 4.24
  2. 1.55
  3. 5.13
  4. 2.80
  5. 2.24
07. කිසියම් ද්‍රාවණයක් තුල $A^+_{(aq)}$, $B^{2+}_{(aq)}$ හා $C^{3+}_{(aq)}$ අයන පිළිවෙලින් 0.05 moldm^{-3} , 0.04 moldm^{-3} , හා 0.09 moldm^{-3} සාන්ද්‍රණ පවතින අතර , $NaX_{(aq)}$ සුලු වශයෙන් එකතු කිරීමේ දී $AX_{(s)}$, $BX_{2(s)}$, $CX_{3(s)}$ අවක්ෂේපවීම ආරම්භ වන අනුපිළිවෙළ වනුයේ ,
- $$K_{sp(AX)} = 5 \times 10^{-8} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6} , K_{sp(BX_2)} = 6.4 \times 10^{-11} \text{ mol}^3 \text{ dm}^{-9}$$
- $$, K_{sp(CX_3)} = 2.43 \times 10^{-15} \text{ mol}^4 \text{ dm}^{-12} ,$$
1. CX_3 , AX , BX_2
  2. AX , BX_2 , CX_3
  3. CX_3 , BX_2 , AX
  4. AX , CX_3 , BX_2
  5. BX_2 , AX , CX_3
08. සංශුද්ධ Na_2SO_4 71 mg ක් 250 cm^3 පරිමාමිතික ප්ලාස්ටික් තුල ජලයේ දිය කර , එය සලකුණ තෙක් තනුක කිරීමෙන් Na_2SO_4 ද්‍රාවණයක් සාදා ඇත . මෙම ද්‍රාවණයේ Na^+ අන්තර්ගතය ppm වලින් වනුයේ ,
- (Na – 23 , O – 16 , S – 32)
1. 56
  2. 92
  3. 46
  4. 184
  5. 284
09. පහත සඳහන් ඒවායින් කුමක් සත්‍ය වේද ?
1. ෆෙරස් ලවණ , ෆෙරික් ලවණ වලට වඩා පහසුවෙන් ජල විච්ඡේදනය වේ
  2. කාබන් ඩයොක්සයිඩ් වායුව හඳුනාගැනීම සඳහා කැල්සියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයක් වෙනුවට මැග්නීසියම් හයිඩ්‍රොක්සයිඩ් ද්‍රාවණයක් ද භාවිතා කළ හැක
  3. පළමුවන කාණ්ඩයේ කිසිදු ලෝහ කාබනේටයක් රත් කිරීමෙන් එහි ඔක්සයිඩය ලබා ගත නොහැක
  4. ජලීය ද්‍රාවණයේ පවතින දෙවන කාණ්ඩයේ ඕනෑම අයන ද්‍රාවණයකට තනුක සල්ෆිට්‍රික් අම්ලය යෙදීමෙන් ඒවායේ සල්ෆේට් අවක්ෂේප කළ හැකිය
  5. සෝඩියම් හේලයිඩ් වල ජල ද්‍රාව්‍යතාවය කාණ්ඩයේ පහළට යන විට ක්‍රමයෙන් වැඩි වේ
10. A මවුල 4 ක් හා B මවුල 5 ක් මිශ්‍ර කළ පරිපූර්ණ ද්‍රව මිශ්‍රණයක් ආසවනයේදී ලබා ගන්නා දෙවන ආසුරනය තුල A හි මවුල භාගය වනුයේ
- ($P_A^0 = 3 \times 10^5 Pa$, $P_B^0 = 2 \times 10^5 Pa$)
1. $\frac{9}{14}$
  2. $\frac{12}{19}$
  3. $\frac{7}{12}$
  4. $\frac{5}{9}$
  5. $\frac{11}{16}$

11. $MX_{(s)}$ දැලිස් එන්තැල්පිය $778 kJmol^{-1}$ වන අතර M^+ හා X^- වල සඵලන එන්තැල්පි පිලිවෙලින් $-406 kJmol^{-1}$ හා $-364 kJmol^{-1}$ වේ නම් $MX_{(s)}$ හි ද්‍රාවණ එන්තැල්පිය වනුයේ

1. $-8 kJmol^{-1}$
2. $8 kJmol^{-1}$
3. $112 kJmol^{-1}$
4. $232 kJmol^{-1}$
5. $-232 kJmol^{-1}$

12. පහත සඳහන් කුමන ප්‍රතික්‍රියාවේ එලයක් ලෙස SO_2 වායුව නොලැබේ ද?

1. උණු සාන්ද්‍ර සල්ෆියරික් අම්ලය හා සිල්වර් ලෝහය අතර ප්‍රතික්‍රියාව
2. සෝඩියම් සල්ෆයිට් හා තනුක සල්ෆියරික් අම්ලය අතර ප්‍රතික්‍රියාව
3. හයිඩ්‍රජන් සල්ෆයිඩ් හා හයිඩ්‍රජන් පෙරොක්සයිඩ් අතර ප්‍රතික්‍රියාව
4. සෝඩියම් බයිසල්ෆයිට් හා තනුක සල්ෆියරික් අම්ලය අතර ප්‍රතික්‍රියාව
5. ෆෙරස් සල්ෆයිඩ් වාතයේ දහනය

13. A නම් සංයෝගයක ජලීය ද්‍රාවණයකට තනුක හයිඩ්‍රොක්ලෝරික් අම්ලය එකතු කළ විට සුදු පැහැති අවක්ෂේපයක් ලැබුණු අතර එය වැඩිපුර සාන්ද්‍ර හයිඩ්‍රොක්ලෝරික් අම්ලයේ ද්‍රවණය වී අවර්ණ ද්‍රාවණයක් ලැබුණි . A සංයෝගය විය හැක්කේ ,

1. $AgNO_3$
2. $ZnSO_4$
3. $Pb(NO_3)_2$
4. $CdSO_4$
5. Hg_2SO_4

14. දෘඩ බඳුනක මුළු පරිමාව V වන අතර එය තුළ එම පරිමාවෙන් $\frac{1}{3}$ ක පරිමාවක් ඇති බැලුනයක් ඇති අතර බැලුනය වටා පීඩනය මෙන් දෙගුණයක පීඩනයක් බැලුනය තුළ පවතී. බැලුනය වටා පීඩනය P වන අතර පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය T (K) වේ. පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය $3T$ දක්වා ඉහළ නැංවීමේදී බැලුනය පුපුරා යයි. දෘඩ බඳුන තුළ නව පීඩනය (P_2) වන්නේ (පිරිච් ගිය බැලුන කොටස් වල පරිමාව නොසලකනු ලැබේ)

1. $4P$
2. $\frac{3PV}{T}$
3. $\frac{4V}{3}$
4. $\frac{4P}{3}$
5. $\frac{2P}{3}$

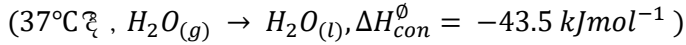
15. T උෂ්ණත්වයේදී , $B_2C_3 \rightarrow 2B + 3C$ යන ප්‍රතික්‍රියාවේ ආරම්භක සීඝ්‍රතාවය $2.4 \times 10^{-5} moldm^{-3}s^{-1}$ වන අතර ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා සීඝ්‍රතා නියතය $0.6 \times 10^{-3} dm^3 mol^{-1} s^{-1}$ වේ. ප්‍රතික්‍රියකයේ සාන්ද්‍රණය දෙගුණ කළ විට නව සීඝ්‍රතාවය වන්නේ

1. $8.4 \times 10^{-5} moldm^{-3}s^{-1}$
2. $9.6 \times 10^{-4} moldm^{-3}s^{-1}$
3. $9.6 \times 10^{-5} moldm^{-3}s^{-1}$
4. $8.4 \times 10^{-4} moldm^{-3}s^{-1}$
5. $1.2 \times 10^{-5} moldm^{-3}s^{-1}$

16. $Mg_{(s)}/Mg_{(aq, 1 moldm^{-3})}^{2+} || Sn_{(aq, 1 moldm^{-3})}^{2+}/Sn_{(s)}$ යන කෝෂයේ $E_{cell}^{\ominus} = 2.22 V$ වන අතර Mg හි $E^{\ominus} = -2.36 V$ වේ. ඉහත කෝෂය සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වනුයේ

1. කැතෝඩයේ $E^{\ominus} = +.014 V$ වේ.
2. කෝෂයක් සඳහා ලවණ සේතුව යොදා ගැනීම මගින් ද්‍රව සන්ධි විභවය වැඩි කරයි
3. ඉලෙක්ට්‍රෝඩ බාහිරින් කම්බියකින් සම්බන්ධ කළ විට Mg සිට Sn දක්වා විදුලි ධාරාව ගලයි
4. මෙම ඉලෙක්ට්‍රෝඩ සමතුලිත වලදී , $Sn_{(aq)}^{2+}/Sn_{(s)}$ ඔක්සිහරණ විභවය ($E^{\ominus}$) වඩාත් වමට නැඹුරුව පවතී
5. ඉහත ප්‍රකාශ කිසිවක් සත්‍ය නොවේ

17. පුද්ගලයකුගේ සාමාන්‍ය ශරීර උෂ්ණත්වය යටතේ තාපය 1450 kJ ප්‍රමාණයක් අවශෝෂණයෙන් එම පුද්ගලයාගේ දහඩිය ලෙස පිටවී යන ජල පරිමාව dm^3 වලින් කොපමණ වේද?

1. 1.2   2. 0.8   3. 1.4   4. 0.6   5. 0.4

18. මෙතනැල්, එතනැල් සහ බියුටන් - 2 - ඕන් යන සංයෝග තුන CN^- අයන සමඟ දක්වන ප්‍රතික්‍රියාශීලීතාව අඩුවන අනුපිළිවෙල වන්නේ,

1. එතනැල්, බියුටන් - 2 - ඕන් , මෙතනැල්   2. මෙතනැල්, බියුටන් - 2 - ඕන් , එතනැල්
 3. බියුටන් - 2 - ඕන් , එතනැල්, මෙතනැල්   4. මෙතනැල්, එතනැල්, බියුටන් - 2 - ඕන්
 5. බියුටන් - 2 - ඕන් , මෙතනැල්, එතනැල්

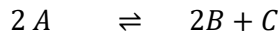
19. $\text{CH}_3-\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}-\overset{\text{Cl}}{\text{C}}=\text{CH}-\overset{\text{O}}{\parallel}{\text{C}}-\text{NH}_2$ යන සංයෝගයේ IUPAC නාමය

1. 1-amino-3-chloropent-2-en-1,4-dione
 2. 5-amino-3-chloropent-3-en-2,5-dione
 3. 3-chloro-1,4-dioxopent-2-enamide
 4. 3-chloro-4-oxopent-2-enamide
 5. 3-chloropent-2-en-4-onamide

20. සියලුම උෂ්ණත්ව වලදී ස්වයංසිද්ධ නොවන ප්‍රතික්‍රියාවක , ආපසු ප්‍රතික්‍රියාව 1 atm පීඩනය යටතේ සහ පහළ උෂ්ණත්ව යටතේ සිදුවේ නම් , එම ආපසු ප්‍රතික්‍රියාව සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වනුයේ ,

ΔG	ΔS	ΔH
1. සෘණ	සෘණ	සෘණ
2. සෘණ	ධන	සෘණ
3. සෘණ	සෘණ	ධන
4. ධන	ධන	සෘණ
5. ධන	සෘණ	ධන

21. පරිමාව 4.157 dm^3 දෘඩ බඳුනකට $A_{(g)}$ මවුල 1 ක් පමණක් ඇතුළු කොට 27°C හි දී ගතික සමතුලිතතාවයට එළඹෙන අතර එවිට බඳුන තුළ පීඩනය $7.2 \times 10^5 \text{ Pa}$ වේ. එවිට C මවුල ගණන මෙන් 3 ගුණයක A මවුල අඩංගු වේ නම්, පහත එම සමතුලිතය සඳහා K_p අගය වනුයේ

1. $1.84 \times 10^4 \text{ Pa}$ 2. $6.23 \times 10^4 \text{ Pa}$ 3. $5.33 \times 10^4 \text{ Pa}$
 4. $6.4 \times 10^4 \text{ Pa}$ 5. $4.26 \times 10^4 \text{ Pa}$

22. ජලීය ද්‍රාවණ 500 cm^3 ක් තුළ "P" නම් ඖෂධය 15 g අඩංගු වේ . එම ජලීය ද්‍රාවණය මත CH_3OCH_3 (ඩයිමෙතිල් ඊතර්) 25 cm^3 ක් යොදා "P" නිස්සාරණය කෙරේ. මෙම T උෂ්ණත්වයේදී

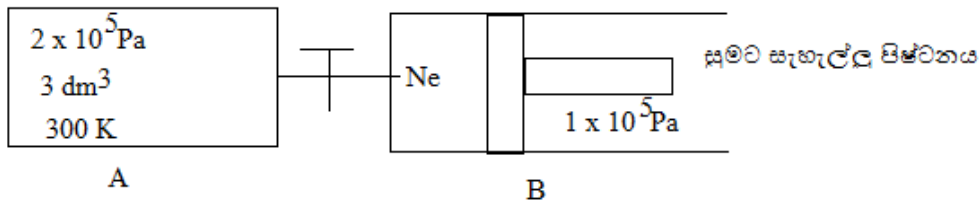
$$K_D = \frac{[P]_{\text{ether}}}{[P]_{\text{H}_2\text{O}}} = 10 \text{ වේ නම් සහ නිස්සාරණයෙන් පසු ජලීය ද්‍රාවණය තුළ "P" හි සාන්ද්‍රණය } 0.2 \text{ moldm}^{-3} \text{ වේ}$$

නම් , P හි මවුලික ස්කන්ධය (M) වනුයේ ,

1. 128 gmol^{-1}
2. 162 gmol^{-1}
3. 234 gmol^{-1}
4. 86 gmol^{-1}
5. 100 gmol^{-1}

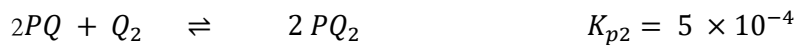
23. පද්ධතියක A හා B කොටස් දෙක පරිමාව නොහිතිය හැකි තාප කුසන්තායක නළයකින් සම්බන්ධ කොට ඇත. A පද්ධතිය තුළට X_2 වායුව යොදා ඇත. A හා B අතර කරාමය වසා ඇති විට පද්ධති දෙකම 300 K උෂ්ණත්වයේ පවතින අතර පසුව A හි උෂ්ණත්වය 400 K දක්වා ඉහළ නංවා කරාමය විවෘත කළ විට B තුළ පරිමාව කොපමණ ප්‍රමාණයකින් ඉහළ යයි ද?

(වායුගෝල පීඩනය - $1 \times 10^5 \text{ Pa}$)

1. 2.68 dm^3
2. 2.8 dm^3
3. 2.4 dm^3
4. 4.25 dm^3
5. 3.75 dm^3

24. සංවෘත දෘඩ භාජන දෙකක් තුළ T උෂ්ණත්වයේ දී පහත සමතුලිතතා වෙන වෙනම පවතී

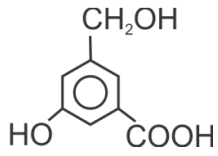
එම තත්ව යටතේ දීම $2PQ + Q_2 + R_2 \rightleftharpoons 2PQ_2R$ යන සමතුලිතය සඳහා K_{p3} විය යුත්තේ ,

1. 8.28×10^{-8}
2. 7.20×10^{-12}
3. 9.05×10^{-8}
4. 1.5×10^{-8}
5. 6.05×10^{-12}

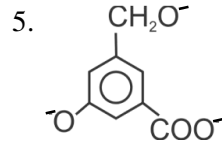
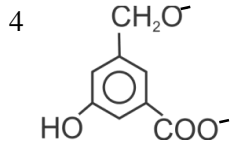
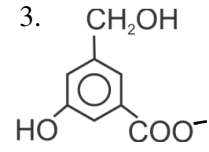
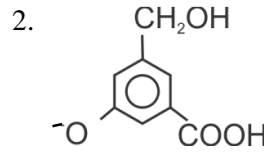
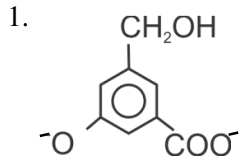
25. ෆෙඩ්ල්ෆ්ට් හෙවත් ඇනිලීන් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා නොවන්නේ මින් කවරක් ද?

1. එතනොයිල් ක්ලෝරයිඩ්
2. නිර්. AlCl_3
3. ඇමෝනියා
4. බ්‍රෝමීන්
5. හයිඩ්‍රොක්ලෝරික් අම්ලය

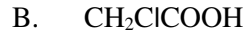
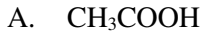
26.

යන සංයෝගයට ජලීය NaOH එක්කල විට සෑදිය හැක්කේ

27. මෙම කාබොක්සිලික් අම්ල සලකන්න.

මේ සංයෝගවල ආම්ලික ගුණය වැඩිවන අනුපිලිවෙල වන්නේ

1. A,B,C,D

2. A,D,C,B

3. C, A, B, D

4. B, C, D, A

5. D,C,A,B

28. OH^- , $\text{C}_6\text{H}_5\text{O}^-$, $\text{HC}\equiv\text{C}^-$, CH_3CH_2^- යන ප්‍රභේදවල භාස්මික ප්‍රබලතාව අඩුවන අනුපිලිවෙල වන්නේ,

1. $\text{CH}_3\text{CH}_2^- > \text{HC}\equiv\text{C}^- > \text{OH}^- > \text{C}_6\text{H}_5\text{O}^-$

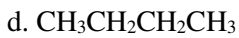
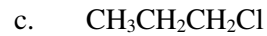
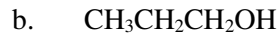
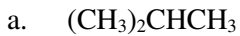
2. $\text{CH}_3\text{CH}_2^- > \text{OH}^- > \text{C}_6\text{H}_5\text{O}^- > \text{HC}\equiv\text{C}^-$

3. $\text{HC}\equiv\text{C}^- > \text{CH}_3\text{CH}_2^- > \text{C}_6\text{H}_5\text{O}^- > \text{OH}^-$

4. $\text{CH}_3\text{CH}_2^- > \text{C}_6\text{H}_5\text{O}^- > \text{HC}\equiv\text{C}^- > \text{OH}^-$

5. $\text{HC}\equiv\text{C}^- > \text{OH}^- > \text{C}_6\text{H}_5\text{O}^- > \text{CH}_3\text{CH}_2^-$

29. මේ සංයෝග සලකන්න.

මේ සංයෝගවල කාපාංකය වැඩිවන අනුපිලිවෙල වන්නේ

1. A,D,C,B

2. B,C,D,A

3. C,B,D,A

4. D,A,B,C

5. D,C,A,B

✱ 31 සිට 40 දක්වා ප්‍රශ්නවලට උපදෙස්

අංක 31 සිට 40 තෙක් වූ එක් එක් ප්‍රශ්නයේ දක්වා ඇති (a) , (b) , (c) සහ (d) යන ප්‍රතිචාර අතුරෙන් එකක් හෝ වෙනත් සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදි ය. නිවැරදි ප්‍රතිචාරය / ප්‍රතිචාර කවරේ දැයි තෝරා ගන්න.

- (a) සහ (b) පමණක් නිවැරදි නම් (1) මත ද   (b) සහ (c) පමණක් නිවැරදි නම් (2) මත ද
 (c) සහ (d) පමණක් නිවැරදි නම් (3) මත ද   (d) සහ (a) පමණක් නිවැරදි නම් (4) මත ද

වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ සංයෝජනයක් හෝ නිවැරදි නම් (5) මත ද, උත්තර පත්‍රයෙහි දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි ලකුණු කරන්න.

ඉහත උපදෙස් සම්පිණ්ඩනය				
(a) සහ (b) පමණක් නිවැරදියි	(b) සහ (c) පමණක් නිවැරදියි	(c) සහ (d) පමණක් නිවැරදියි	(d) සහ (a) පමණක් නිවැරදියි	ප්‍රතිචාර එකක් පමණක් හෝ වෙනත් ප්‍රතිචාර සංඛ්‍යාවක් හෝ නිවැරදියි

31. කෝෂ සම්බන්ධයෙන් අසත්‍ය වනුයේ ,

- a) ලෙක්ට්‍රෝන කෝෂයක ඇනෝඩයේ ප්‍රතික්‍රියාවේ දී ඇමෝනියා වායුව නිපදවේ
- b) ගල්වානි කෝෂ මගින් සෑම විටම ස්ඩයංසිද්ධ ප්‍රතික්‍රියාවක් මගින් ධාරාව නිපදවයි
- c) සම්මත ඩැනියෙල් කෝෂයක වෝල්ටීයතාවය 1.1 V පමණ අගයක් වේ
- d) ඕනෑම කෝෂයක කැතෝඩයේ සිට ඇනෝඩය දක්වා ඉලෙක්ට්‍රෝන ගලා යයි

32. රවුල් නියමයෙන් ධන අපගමණ පෙන්වන A හා B මගින් සෑදූ ද්‍රාවණයක් සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වනුයේ

- a) A හා B මිශ්‍ර කිරීමේ දී පරිමා සංකෝචනයක් හා ද්‍රාවණය සිසිල් වීමක් සිදුවේ
- b) $P_A > P_A^0 \cdot X_A$ වේ
- c) වාෂ්ප විමේ හැකියාව මිශ්‍රණය තුළ දී සංශුද්ධ අවස්ථාවට වඩා වැඩිය
- d) සජාතීය අන්තර් අණුක ආකර්ශණ බල විජාතීය ඒවාට වඩා ප්‍රබල වේ

33. වායු සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වනුයේ

- a) වායුවක ඉතා ඉහළ පීඩන වලදී මනිනු ලබන පරිමාව ගණනයෙන් ලැබෙන අගයට වඩා විශාල වේ
- b) වායුවක චාලක ශක්තිය උෂ්ණත්වය මත පමණක් රඳා පවතී
- c) අන්තර් අණුක බල පැවතීම නිසා පරිපූර්ණ අවස්ථාවට වඩා පීඩනය වැඩිය
- d) එකම උෂ්ණත්වයේ දී ඕනෑම පරිපූර්ණ වායු දෙකක වර්ග මධ්‍යන්‍ය මූල වේග සමාන වේ

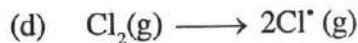
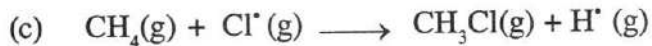
34. පහත සඳහන් ඒවායින් හයිඩ්‍රජන් වල පරමාණුක වර්ණාවලිය පිළිබඳ සත්‍ය නොවන ප්‍රකාශය/ප්‍රකාශ මොනවාද

- a). $n = \infty$ සහ $n = 1$ මට්ටම් අතර ඇති ශක්ති වෙනස H වල අයනීකරණ ශක්තිය වේ
- b). $n = 4$ සිට $n = 2$ ට සංක්‍රමණය H_β රේඛාවට අනුරූප වේ
- c). $n = 2$ සහ $n = 1$ මට්ටම් අතර ඇති ශක්ති වෙනස $n = 3$ සහ $n = 2$ මට්ටම් අතර ඇති ශක්ති වෙනසට වඩා කුඩා වේ
- d). වර්ණාවලියේ එක් එක් රේඛාව H පරමාණුවේ ශක්ති මට්ටමකට අනුරූප වේ

35. එක් විද්‍යුත් ඉලෙක්ට්‍රෝනයක් පමණක් පවතින අණුව / අණු වන්නේ ,

36. $CH_4(g) + Cl_2(g) \longrightarrow CH_3Cl(g) + HCl(g)$ යන ප්‍රතික්‍රියාවේ යන්ත්‍රණයට අදාළ පියවරක් / පියවර වන්නේ මින් කවරක්ද? / කවර ඒවාද?

37. මින් කවර ප්‍රතික්‍රියාවකදී එතනෝල් සෑදේද?

a. CH_3CH_2Br ජලීය NaOH සමඟ රත්කිරීම.

b. CH_3COOCH_3 ජලීය NaOH සමඟ රත් කිරීම

c. CH_3CHO , පිරිසිනියම් ක්ලෝරොක්‍රෝමේට් සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවීම

d. $CH_2=CH_2$, සාන්ද්‍ර H_2SO_4 සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කරවා ලැබෙන ඵලයට ජලය එක් කිරීම

38. T උෂ්ණත්වයේදී පරිමාව $1 dm^3$ වන බඳුනක් තුළ , $2N_2O_5(g) \rightleftharpoons 4NO_2(g) + O_2(g)$ යන ගතික සමතුලිතතාව ඇති වේ. ආරම්භයේදී $N_2O_5(g)$ මවුල 1.5 ක් පමණක් ඇතුළු කරන අතර සමතුලිත අවස්ථාවේ $O_2(g)$ මවුල 0.5 ක් අඩංගු වේ මෙම පද්ධතිය සම්බන්ධයෙන් සත්‍ය වනුයේ

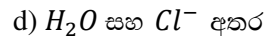
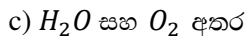
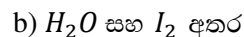
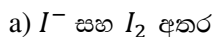
a) කිසියම් අවස්ථාවක $Q_c = 100 mol^3 dm^{-9}$ වේ නම් ඉදිරියට නැඹුරු වීමෙන් සමතුලිතතාවයට එළඹිය හැක

b) කිසියම් අවස්ථාවක $Q_c = 50 mol^3 dm^{-9}$ වේ නම් පසුපසට නැඹුරු වීමෙන් සමතුලිතතාවයට එළඹිය හැක

c) ගතික සමතුලිත පද්ධතිය තුළ $N_2O_5(g)$ මවුල මෙන් හතර ගුණයක් $NO_2(g)$ මවුල අඩංගු වේ

d) ගතික සමතුලිත පද්ධතිය තුළ $N_2O_5(g)$ මවුල මෙන් දෙගුණයක් $NO_2(g)$ මවුල අඩංගු වේ

39. ස්ඵර ද්විධ්‍රැව . ප්‍රේරිත ද්විධ්‍රැව ආකර්ශණ බල ඇතිවිය හැක්කේ මින් කවර ප්‍රභේද අතර ද?

40. NaOH නිෂ්පාදනය කිරීමේ පටල කෝෂය සම්බන්ධයෙන් පහත කුමන වගන්තිය/වගන්ති සත්‍ය වේ ද?

(a) Ni කැතෝඩයක් හා Ti ඇනෝඩයක් භාවිතා කරයි.

(b) වර්ණීය පටලය ධන අයනවලට පමණක් පාරගමය වේ.

(c) මෙවැනි ක්‍රියාවලියක් මගින් KOH නිපදවා ගත නොහැකිය.

(d) මෙම ක්‍රියාවලිය මගින් සංශුද්ධ NaOH ලබා ගත හැකිය.

✱ අංක 41 සිට 50 දක්වා ප්‍රශ්නවලට උපදෙස් :

අංක 41 සිට 50 දක්වා ප්‍රශ්නවල දී එක් එක් ප්‍රශ්නය සඳහා ප්‍රකාශ දෙක බැගින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

එම ප්‍රකාශ යුගලයට හොඳින් ම ගැළපෙනුයේ පහත වගුවෙහි දැක්වෙන (1), (2) , (3), (4) සහ (5) යන ප්‍රතිචාරවලින් කවර ප්‍රතිචාරය දැයි තෝරා උචිත ලෙස උත්තර පත්‍රයෙහි ලකුණු කරන්න.

ප්‍රතිචාරය	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
(1)	සත්‍ය ය	සත්‍ය වන අතර පළමුවැන්න නිවැරදිව පහදා දෙයි
(2)	සත්‍ය ය	සත්‍ය වන නමුත් පළමුවැන්න නිවැරදිව පහදා නොදේ
(3)	සත්‍ය ය	අසත්‍ය ය.
(4)	අසත්‍ය ය	සත්‍ය ය.
(5)	අසත්‍ය ය	අසත්‍ය ය.

	පළමුවැනි ප්‍රකාශය	දෙවැනි ප්‍රකාශය
41	පීනෝල් සමග ෆෝමැල්ඩිහයිඩ් ප්‍රතික්‍රියා කරවීමෙන් තාප ස්ථායී ආකලන බහුඅවයවකයක් නිපදවා ගත හැකිය	ඉහළ උෂ්ණත්ව වලදී පවා ව්‍යුහය වෙනස් නොවී පවත්වා ගන්නා බහුඅවයවික තාප ස්ථායී බහු අවයවික ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.
42	තෘතීයික ඇල්කොහොල වල C-O බන්ධනය කැඩීමේ හැකියාව ප්‍රාථමික ඇල්කොහොල වල එම හැකියාවට වඩා පහත්ය.	ප්‍රාථමික කාබෝකැටායන තෘතීයික කාබෝකැටායනයට වඩා ස්ථායී ය.
43	H_2O හි තාපාංක හා ද්‍රවාංක HF වලට වඩා වැඩි වේ	HF අණු දෙකක් අතර පවතින හයිඩ්‍රජන් බන්ධනයක ප්‍රබලතාවයට වඩා H_2O අණු දෙකක් අතර පවතින හයිඩ්‍රජන් බන්ධනයක ප්‍රබලතාවය වැඩි වේ
44	දුබල අම්ල 2 ක් අතරින් P^{Ka} අගය පහළ අම්ලය ප්‍රබල හෂ්ම සමග පෙන්වන ΔH_{neu}^{θ} අගය -57 kJmol^{-1} ට වඩාත් සමීප වේ	P^{Ka} අගය පහළ වන්නේ වඩාත් දුබල අම්ල වලය
45	තනුක හයිඩ්‍රොක්ලෝරික් අම්ලය යෙදීමෙන් නයිට්‍රයිට් ද්‍රාවණයක් නයිට්‍රේට් ද්‍රාවණයකින් වෙන්කර හඳුනාගත හැක	ක්ෂාරීය මාධ්‍යයේදී නයිට්‍රේට් අයන පමණක් ඇලුමිනියම් ලෝහය සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කර ඇමෝනියා වායුව පිට කරයි
46	මෙතනොයික් අම්ලය ඔක්සිහාරකයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි	මෙතනොයික් අම්ලයේ කාබන් පරමාණු ඇත්තේ එකක් පමණි
47	කාණ්ඩ විශ්ලේෂණයේදී II කාණ්ඩයේ අවක්ෂේප වන සල්පයිඩ් වල K_{sp} අගය IV කාණ්ඩයේ සල්පයිඩ් වල K_{sp} අගයට වඩා වැඩිය	ද්‍රාව්‍යතාව අඩු සල්පයිඩ් අවක්ෂේප කරවීමට ද්‍රාවණයේ අඩු සල්පයිඩ් අයන සාන්ද්‍රණයක් පවත්වා ගත යුතු වේ
48	එතනෝල් ජලයේ දිය කළ විට ලැබෙන ද්‍රාවණය නිල් ලිට්මස් රතු පැහැ කරවයි.	එතනෝල් ඉතා දුර්වල ලෙස ආම්ලික ගුණ දක්වයි.

49	$2P + Q \rightarrow M + 2N$ යන මූලික ප්‍රතික්‍රියාවේ $[Q]$, $[P]$ ට සාපේක්ෂව ඉතා කුඩා වන විට සීඝ්‍රතාව $= k[Q]$ ලෙස දැක්විය හැක	ශුන්‍ය පෙළ ප්‍රතික්‍රියාවක සීඝ්‍රතාවය ප්‍රතික්‍රියක සාන්ද්‍රණය මත රඳා නොපවතී
50	TiO_2 නිෂාදනය කිරීමට රුටයිල්, කෝක් සහ HCl ආරම්භක ද්‍රව්‍ය වශයෙන් භාවිත කරනු ලැබේ.	රුටයිල්, මගින් ලබා ගන්නා $TiCl_4$ ක්ෂීජන් වායුව සමග ප්‍රතික්‍රියාවෙන් TiO_2 ලබා ගනී.

නැණ සයුර අධ්‍යාපනික වැඩසටහන
උතුරු මැද පළාත් අධ්‍යාපන දෙපාර්තමේන්තුව
සරසවි පිවිසුම් අත්වැල

රසායන විද්‍යාව - II

13 ශ්‍රේණිය

ඇතුළත්වීමේ අංකය : .....

A-කොටස ව්‍යුහගත රචනා

සියළු ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු ලියන්න

(01) a) පහත දැක්වෙන ප්‍රශ්න වලට තිත් ඉරි මත පිළිතුරු සපයන්න

I. d ගොනුවේ Cr , Ti , Cu යන මූලද්‍රව්‍ය අතරින් ඉහළම විද්‍යුත් සන්නායකතා ගුණය ඇත්තේ කුමකට ද?

.....

II. BF_3 , BCl_3 , BBr_3 යන ඒවා අතරින් වඩාත්ම ප්‍රබල ලුවීස් අම්ලය වන්නේ කුමක් ද?

.....

III. $NaCl$, $MgCl_2$, $AlCl_3$ යන සංයෝග අතරින් අඩුම ද්‍රවාංකය ඇති සංයෝගය වන්නේ කුමක් ද?

.....

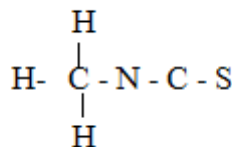
IV. F^- , Ne , Na^+ යන ප්‍රභේද අතුරින් කුඩාම අයනික අරය ඇත්තේ කුමකට ද?

.....

V. NO_2^+ , NO_2 , NO_2^- යන ප්‍රභේද අතුරින් අඩුම බන්ධන කෝණය ඇති ප්‍රභේදය කුමක් ද?

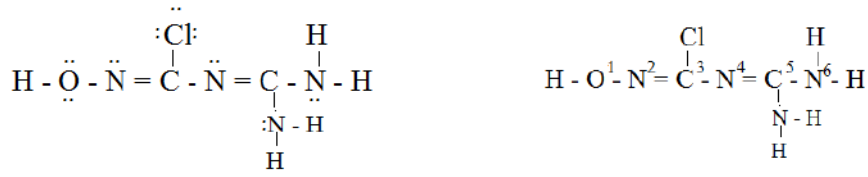
.....

b) I. CH_3NCS අණුව සඳහා වඩාත්ම පිළිබඳ හැකි ලුවීස් තිත් ඉරි ව්‍යුහය අඳින්න එහි සැකිල්ල පහත දක්වා ඇත.

II. මෙම අයනය සඳහා තවත් ලුවීස් තිත් -ඉරි ව්‍යුහ (සම්ප්‍රයුක්ත ව්‍යුහ) දෙකක් අඳින්න ඔබ විසින් අඳින ලද ව්‍යුහ වල සාපේක්ෂ ස්ථායීතාවයන් සඳහන් කිරීමට එම ව්‍යුහ යටින් ස්ථායී හෝ අස්ථායී වශයෙන් සඳහන් කරන්න

I. පහත සඳහන් ලුවීස් තිත් - ඉරි ව්‍යුහය සහ එහි ලේබල් කරන ලද සැකිල්ල පදනම් කරගෙන දී ඇති වගුව සම්පූර්ණ කරන්න

II.

	O ¹	N ²	C ³	N ⁶
පරමාණුව වටා VSEPR යුගල්				
පරමාණුව වටා ඉලෙක්ට්‍රෝන යුගල ඡායම්තිය				
පරමාණුව වටා හැඩය				
පරමාණුවේ මුහුම්කරණය				

III. ඉහත (iii) කොටසෙහි දෙන ලද ලුවීස් තිත් - ඉරි ව්‍යුහයේ පහත සඳහන් σ බන්ධන සෑදීමට සහභාගී වන පරමාණුක / මුහුම් කාක්ෂික හඳුනාගන්න (පරමාණු වල අංකනය (III) හි ආකාරයටම වේ)

- I. H – O¹   H .....   O¹ .....
- II. O¹- N²   O¹.....   N² .....
- III. N² – C³   N².....   C³ .....
- IV. C⁵ – N⁶   C⁵ .....   N⁶ .....
- V. N⁶- H   N⁶.....   H .....
- VI. C³ – Cl   C³ .....   Cl .....

(v) පහත දැක්වෙන පරමාණු දෙක අතර π බන්ධන සෑදීමට සහභාගී වන පරමාණුක කාක්ෂික හඳුනාගන්න

- I. N²- C³   N².....   C³ .....
- II. N⁴- C⁵   N⁴.....   C⁵ .....

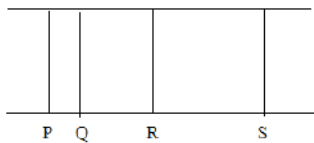
c) පහත දැක්වා ඇත්තේ H පරමාණුවක ඉලෙක්ට්‍රෝන විමෝචනයට අදාළ ශක්ති මට්ටම් සටහන සහ විමෝචන වර්ණාවලියේ බාමර ශ්‍රේණියට අදාළ මුල් රේඛා හතර වේ.

($h = 6.624 \times 10^{-34} \text{ J s}$, $c = 3 \times 10^8 \text{ m s}^{-1}$, $N_A = 6.022 \times 10^{23} \text{ mol}^{-1}$)

H පරමාණුක ශක්ති මට්ටම්

n=6	=====	0 KJmol ⁻¹
n=5	=====	
n=4	=====	-82 KJmol ⁻¹
n=3	=====	-146 KJmol ⁻¹
n=2	=====	-328 KJmol ⁻¹
n=1	=====	-1312 KJmol ⁻¹

බාමර ශ්‍රේණිය

i. R රේඛාව ඇති වන්නේ හයිඩ්‍රජන් පරමාණුවේ කවර ශක්ති මට්ටම් අතර සිදුවන ඉලෙක්ට්‍රෝන සංක්‍රමණ නිසා ද?

.....

ii. R රේඛාව ඇති විමේදී ශක්ති මට්ටම් අතර සිදුවන ශක්ති වෙනස ගණනය කරන්න

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

iii. ඉහත (i) හි ශක්ති මට්ටම් දෙක අතර ඉහළ සිට පහළට ඉලෙක්ට්‍රෝනයක් සංක්‍රමණය වන විට නිදහස් කරන ශක්තියට අනුරූප තරංගයේ තරංග ආයාමය nm වලින් ගණනය කරන්න

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(02)a) X යනු ආවර්තිතා වගුවේ පරමාණුක ක්‍රමාංකය 20 ට අඩු මූලද්‍රව්‍යයකි . X ද්වි පරමාණුක වර්ණවත් වායුවක් ලෙස ස්වභාවයේ පවතින අතර විචල්‍ය ඔක්සිකරණ අංක පෙන්වයි . X_2 වායුව පෙන්වුම් කරන ප්‍රතික්‍රියා කිහිපයකට අදාළ එල පිළිබඳ විස්තරයක් පහත දැක්වේ.

ප්‍රතික්‍රියාව	ප්‍රතිකාරකය	එල පිළිබඳ විස්තරය
1	ජලය	S_1 – ප්‍රබල ඒක භාෂ්මික අම්ලයක් S_2 – විරූපන ලක්ෂණ සහිත ඒක භාෂ්මික ඔක්සිඅම්ලයක්
2	තනුක $NaOH$	S_3 – උදාසීන ලවණයක් S_4 – විරූපන ලක්ෂණ සහිත ලවණයක්
3	Cu	S_5 – සුදු පැහැති ඝනයක්
4	S_5	S_6 – නිල් පැහැති ඝනයක්
5	වැඩිපුර NH_3	S_7 – ද්වි පරමාණුක වායුවක් S_8 – සුදු පැහැති ලවණයක්

(i) X හඳුනාගන්න

.....

(ii) ඉහත 1 - 5 දක්වා ප්‍රතික්‍රියා වලට අදාල තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න

(සැ යු :- ඉහත ප්‍රතික්‍රියා වලදී අවක්ෂේපයක් සෑදේ නම් ↓ යනුවෙන් දැක්විය යුතු අතර වායුවක් පිට වේ නම් ↑ ලෙස දැක්විය යුතු වේ)

.....
.....
.....
.....
.....

(iii) ඉහත X මූලද්‍රව්‍ය සාදන සියලුම ඔක්සි අම්ලවල සූත්‍ර ලියන්න

.....
.....
.....

(iv) ඉහත (iii) කොටසෙහි ඔබ විසින් සඳහන් කරන ලද ඔක්සි අම්ලවල ඔක්සිකාරක බලය හා ආම්ලික ප්‍රබලතාවය විචලනය වන ආකාරය ආරෝහණ පිළිවෙලට දක්වන්න

ඔක්සි අම්ලවල ඔක්සිකාරක බලය .....

ආම්ලික ප්‍රබලතාවය .....

(v) පහත සඳහන් ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න

I. S₁ සමඟ Na₂SO₃

.....

II. S₇ සමඟ Mg

.....

b) AgNO₃ , KI , Zn(CH₃COO)₂ , Na₂CO₃ , Na₂S සහ තනුක HCl වල ජලීය ද්‍රාවණ අඩංගු P , Q , R , S , T සහ U (පිළිවෙලින් නොවේ) ලෙස ලේබල් කර ඇති බෝතල් ඔබට සපයා ඇත . ඒවා හඳුනාගැනීම සඳහා වරකට ද්‍රාවණ දෙක බැගින් මිශ්‍ර කිරීමේ දී ලැබුණු නිරීක්ෂණ කිහිපයක් පහත දක්වා ඇත

	මිශ්‍ර කල ද්‍රාවණ	නිරීක්ෂණ
I	T + S	තනුක හා සාන්ද්‍ර ඇමෝනියා වල අද්‍රාව්‍ය කහ අවක්ෂේපයක්
II	P + R	සුදු අවක්ෂේපයක් එය රත් කළ විට කහ පැහැති ඝනයක් බවට පත්වන අතර නැවත සිසිල් වන විට සුදු පැහැයට හැරේ
III	R + T	සුදු අවක්ෂේපයක් එය රත් කළ විට ලෝහමය මූලද්‍රව්‍ය බවට වියෝජනය වේ
IV	U + T	කළු අවක්ෂේපයක්
V	U + Q	කුණු බිත්තර ගැඹුණු වායුවක්
VI	Q + R	අවර්ණ වායුවක්

(i) P සිට U දක්වා මූලද්‍රව්‍ය හඳුනාගන්න

P ..... Q..... R.....
S .....T..... U.....

(ii) ඉහත I – VI දක්වා ඇති එක් එක් ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ දෙන්න

I.....
II.....
.....
III.....
.....
IV.....
V.....
VI.....

(03)

(a) I. *A* නම් ද්‍රව්‍යය ජලයට වඩා *P* නම් කාබනික ද්‍රාවකයේ ද්‍රාව්‍යය වේ . ජලය 75.0 cm^3 ක් තුළ *A* නම් ද්‍රව්‍යයක් දියවී පවතී . 25°C දී *P* නම් කාබනික ද්‍රාවකයෙන් 25.0 cm^3 ක් භාවිතා කර *A* නම් ද්‍රව්‍යයෙන් 99% ක් නිස්සාරණය කර ගත හැකි විය . *P* ද්‍රාවකය හා ජලය අතර *A* හි ව්‍යාප්ති සංගුණකය සොයන්න .

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. කාබනික ද්‍රාවකය *P* හා ජලය අතර RNH_2 නැමති ඇමීනයක ව්‍යාප්ති සංගුණකය 6.0 වේ. සාන්ද්‍රණය 0.05 moldm^{-3} වූ ජලීය RNH_2 ද්‍රාවණයකින් 25.0 cm^3 ක් *P* කාබනික ද්‍රාවකයෙන් 50.0 cm^3 ක් සමග හොඳින් සොලවා ස්ථර වෙන් වීමට ඉඩ හරින ලදී. ජලීය ස්ථරය pH 10 හි ස්චාරක්ෂක කර ඇත. කාබනික ස්තරය තුළ පවතින RNH_2 ප්‍රමාණය $a \text{ mol}$ ද ජලීය ස්ථරයේ නිදහසේ පවතින RNH_2 ප්‍රමාණය $b \text{ mol}$ ලෙස ද ජලීය ස්ථරය තුළ විසඳනයට ලක්ව ඇති RNH_2 ප්‍රමාණය $c \text{ mol}$ ද වේ

$$[K_b(\text{RNH}_2) = 4 \times 10^{-4} \text{ moldm}^{-3}]$$

i.a = 12b වන බව පෙන්වන්න

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ii. $c = 4b$ බව පෙන්වන්න

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

iii. ජලීය ස්ථරය තුළ නිදහසේ ඉතිරිව පවතින RNH_2 සාන්ද්‍රණය සොයන්න

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

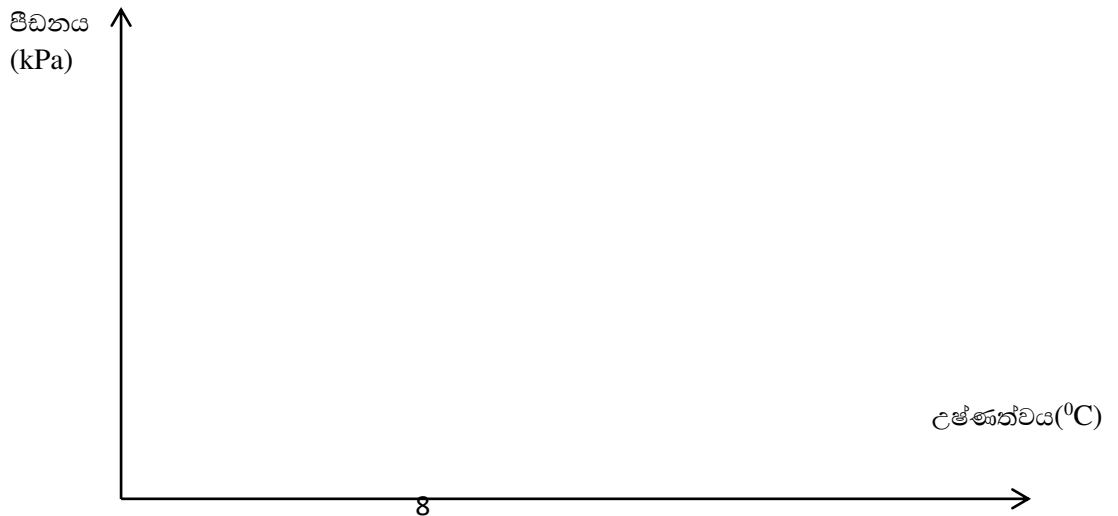
(b)

එක්තරා සංශුද්ධ සංයෝගයක් පිළිබඳ පහත දත්ත ඔබට සපයා ඇත

ත්‍රික ලක්ෂ්‍යය (T) = $0.01\text{ }^\circ\text{C}$ හා 0.60 kPa , 100 kPa දී ද්‍රවාංකය (MP) $0\text{ }^\circ\text{C}$,
 100 kPa තාපාංකය (BP) $100\text{ }^\circ\text{C}$

අවධි ලක්ෂ්‍යය (C) - අවධි උෂ්ණත්වය (T_c) = $374\text{ }^\circ\text{C}$, අවධි පීඩනය (P_c) = 22088 kPa

i. ඉහත තොරතුරු ඇතුළත් කරන ලද පූර්ණ කලාප සටහනක් අඳින්න

ii. අවධි උෂ්ණත්වය යනු කුමක් ද ?

.....
.....
.....
.....

iii. අවධි උෂ්ණත්වය රඳා පවතින ප්‍රධානතම සාධකය කුමක් ද ?

.....

iv. සුපිරි අවධි තරල අවස්ථාව යන්න පැහැදිලි කරන්න

.....
.....
.....
.....
.....

v. ඉහත විස්තර කරන ලද සංශුද්ධ ද්‍රව්‍ය සඳහා පහත විපර්යාස සිදු කල විට භෞතික අවස්ථා වලට කුමක් සිදු වන්නේ දැයි සඳහන් කරන්න

1 උෂ්ණත්වය 30 °C දී පීඩනය 100 kPa සිට 50 kPa දක්වා අඩු කිරීම

.....

2. පීඩනය 100 kPa දී උෂ්ණත්වය - 10 °C සිට 80 °C දක්වා වැඩි කිරීම

.....

04. a. A, B, C, D, E, F, G හා H යනු අණුක සූත්‍රය $C_{10}H_{12}O$ වන ඒක ආදේශීය ඇරෝමැටික ප්‍රකාශ සක්‍රීය ස්ථායී ව්‍යුහ සමාවයවික 8 කි. C, D හා E බ්‍රේඩ් ප්‍රතිකාරකය සමඟ කහ අවක්ෂේප ලබා දෙයි. D ඇමෝනියා $AgNO_3$ සමඟ අවක්ෂේපයක් ලබා නොදේ. C, D හා E Zn/Hg හා සා. HCl සමඟ ප්‍රතික්‍රියා කල විට එකම සංයෝගය ලබා දේ.

A, B, F, G හා H සියල්ල Br_2 දියර විචර්ණ කරණ අතර ඒවා අතරින් A හා B සෝඩියම් ලෝහය සමඟ අවර්ණ වායුවක් පිටකරයි.

B උත්ප්‍රේරක හයිඩ්‍රජන් කරණය කල විටත් E , $LiAlH_4$ මගින් ඔක්සි හරණය කල විටත් එකම සංයෝගය ලැබේ.

F හා G ට වඩා H හි ඇරෝමැටික වලය සක්‍රීය වී ඇත. G හිදී ඔක්සිජන් පරමාණුව සම්බන්ධ වී ඇත්තේ sp^3 මුහුම්කරණය වූ කාබන් පරමාණු වලට පමණි.

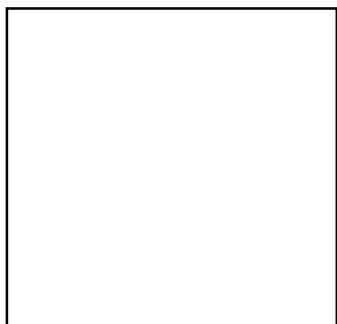
i. A, B, C, D, E, F, G හා H හඳුනාගන්න.

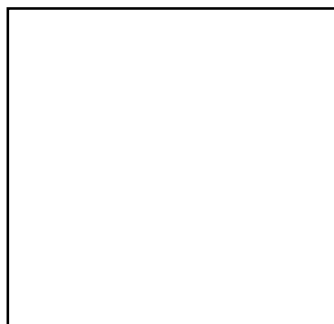
A

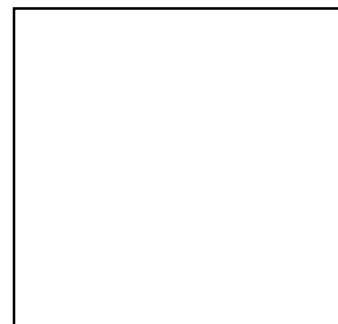
B

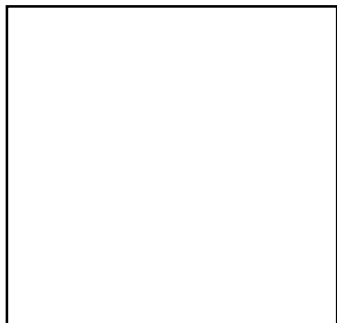
C

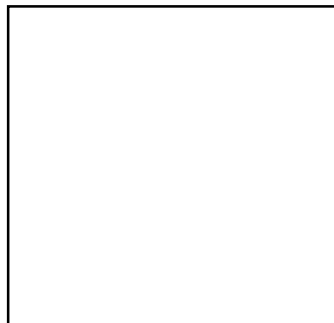
D

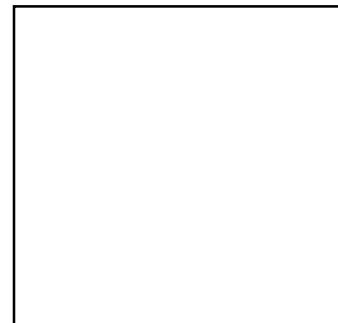
E

F

G

H

ii. C, 2, 4 - D.N.P සමඟ ලබාදෙන එලයේ ව්‍යුහය අඳින්න.

b. පහත වගුවේ හිස්තැන් උචිත පරිදි සම්පූර්ණ කරන්න.

ප්‍රතික්‍රියා වර්ගය

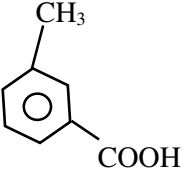
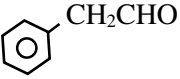
ඉලෙක්ට්‍රෝපිලික ආදේශන නම් = SE

ඉලෙක්ට්‍රෝපිලික ආකලන නම් = AE

ඉවත්වීම නම් = E

නියුක්ලියෝපිලික ආදේශන නම් = SN

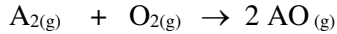
නියුක්ලියෝපිලික ආකලන නම් = AN

	ප්‍රතික්‍රියාකය	ප්‍රතිකාරකය	ප්‍රතික්‍රියා වර්ගය	ප්‍රධාන ඵලය
01	.....	.....	.....	
02		HCN	.....	.....
03	$\begin{array}{c} (\text{CH}_3)_2\text{CH} - \text{CH} - \text{CH}_3 \\ \\ \text{Br} \end{array}$	.....	ඉවත් කරීම.	.....
04	.....	CH ₃ NH ₂	.....	CH ₃ CH ₂ CONHCH ₃
05	CH ₃ - C ≡ C ⁻ Na ⁺	.....	.....	$\begin{array}{c} \text{CH}_3 - \text{C} \equiv \text{C} \\ \\ \text{C}_2\text{H}_5 \end{array}$

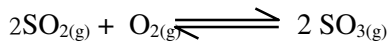
B-කොටස රචනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු ලියන්න

05. a. පරිමාව 2 dm^3 වන දෘඪ වීදුරු භාජනයක් තුළ 27°C දී A_2 වායුව 0.2 mol තබා ඇත. භාජනයේ පීඩනය $3.8 \times 10^5 \text{ Pa}$ අගයකින් ඉහළ යනතුරු එම නියත උෂ්ණත්වයේ භාජනයට O_2 (ඩයිඔක්සිජන්) වායුව ඇතුළු කරන ලදී. ඉන්පසු පද්ධතිය ස්ථිතික සමතුලිතයක් ඇතිවන තුරු (නියත පීඩනයක් එළඹෙන තුරු) ආලෝකයට නිරාවරණය කර තබන ලදී. එවිට සිදුවූ ප්‍රතික්‍රියාව පහත පරිදි වේ

- i. පද්ධතියට එකතු කල O_2 ප්‍රමාණය හා අවසාන පද්ධතියේ O_2 ප්‍රමාණය ගණනය කරන්න.
- ii. පද්ධතිය තුළ ඇති AO පමණක් ඉතා හොඳින් ජලයේ ද්‍රාව්‍ය වන අතර එය සම්පූර්ණයෙන් දියවීමට ප්‍රමාණවත් ජලය 1 dm^3 ප්‍රමාණයක් භාජනයට එකතු කරන ලදී. එවිට වායු කලාපයේ පීඩනය කොපමණ වේ ද? එම ගණනයේ දී ඔබ සිදුකල උපකල්පන 2ක් ලියා දක්වන්න.
- iii. ඉන්පසු ඉහත පද්ධතියේ ඇති ද්‍රාවණය පමණක් ඉවත්කර එම පද්ධතියට SO_2 වායුව 0.2 mol එකතු කර පද්ධතියේ උෂ්ණත්වය 227°C දක්වා වැඩිකල විට පහත ප්‍රතික්‍රියාව සිදු වී ගතික සමතුලිතතාවයක් ඇති විය.

සමතුලිත පද්ධතියේ O_2 හි මවුල භාගය 0.2 වූනි නම්,
සමතුලිත පද්ධතියේ එක් එක් සංඝටකවල මවුල ප්‍රමාණය නිර්ණය කරන්න.

- iv. එකී උෂ්ණත්වයේ දී පද්ධතියේ සමස්ත පීඩනය ගණනය කරන්න.
- v. සමතුලිත සංඝටකවල ආංශික පීඩනය ගණනය කරන්න.
- vi. සමතුලිත පද්ධතියේ K_p සහ K_c ගණනය කරන්න.
- vii. සමතුලිත පද්ධතියෙන් එකවර එහි ඇති O_2 ප්‍රමාණයක් අඩක් ඉවත් කරනු ලබයි. පද්ධතියේ Q_c සොයා සමතුලිතය නැඹුරු වන දිශාව අපෝහනය කරන්න

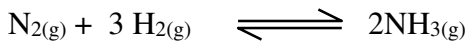
b. රසායනික ප්‍රතික්‍රියාවක සමතුලිතතා නියතය සහ ගිබ්ස් යෝජ්‍ය ශක්ති විපර්යාසය අතර සම්බන්ධය

$$\Delta G = -2.30 RT \log k$$

මගින් ලබා දේ. k ප්‍රතික්‍රියාවේ සමතුලිතතා නියතය වේ.

i. $\Delta G = -2.30 RT \log k$ යන සමීකරණයේ ඉතිරි පද හඳුන්වන්න.

ii. N_2 වායුව සහ H_2 වායුව අතර 27°C දී පහත සමතුලිතතාව ඇති වේ.

ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා එන්තැල්පි විපර්යාසය -92 kJ mol^{-1} සහ සමතුලිතතා නියතය $4 \times 10^{-3} \text{ Pa}^{-2}$ වේ.

- a) උච්ච පරිදි ඉහත දත්ත උපයෝගී කර ගනිමින් 27°C දී ඉහත ප්‍රතික්‍රියාව ස්වයංසිද්ධ වේද නොවේ ද යන බව අපෝහනය කරන්න.
- b) ඉහත ප්‍රතික්‍රියාවේ එන්ට්‍රොපි වෙනස ගණනය කරන්න

iv. 450°C දී ඉහත සමතුලිතයේ $K = 4.5 \times 10^{-5} \text{ Pa}^{-2}$ වේ. නමුත් හේබර් ක්‍රමයේ දී ප්‍රශස්ත උෂ්ණත්වය ලෙස 450°C ක් යොදා ගනී. හැකි පමණ මෙය පැහැදිලි කරන්න

06) a) BOH නම් ප්‍රබල හේමයේ P^H 13.301 ක් වන ද්‍රාවණ 25.0 cm^3 ක පරිමාවක් , බියුරෙට්ටුවකට යෙදූ සාන්ද්‍රණය 0.25 moldm^{-3} වන HCOOH ද්‍රාවණයක් සමග අනුමාපනය කෙරේ

(මෙම උෂ්ණත්වයේ දී HCOOH හි $K_a = 1.8 \times 10^{-4} \text{ moldm}^{-3}$, $K_w = 1 \times 10^{-14} \text{ mol}^2 \text{ dm}^{-6}$)

- i. අනුමාපන ප්‍රතික්‍රියාව තුළ අඩංගු ආරම්භක BOH හේම ද්‍රාවණයේ සාන්ද්‍රණය කොපමණ ද?
- ii. HCOOH අම්ලයෙන් 15.0 cm^3 ක පරිමාවක් එකතු කළ පසු ප්‍රතික්‍රියාව තුළ ද්‍රාවණයේ P^H අගය කොපමණ ද?
- iii. සමකතා ලක්ෂ්‍යයට එළඹීමට තවත් කොපමණ HCOOH ද්‍රාවණ අම්ල පරිමාවක් එකතු කළ යුතු ද ?
- iv. සමකතා ලක්ෂ්‍යයේ P^H අගය කොපමණ ද?
- v. සමකතා ලක්ෂ්‍යයට එළඹීමෙන් පසු තවත් අම්ල පරිමා 10.0 cm^3 ක් එකතු කළේ නම් ප්‍රතික්‍රියාවේ අඩංගු ද්‍රාවණයේ P^H අගය කොපමණ ද?
- vi. ඉහත ගණනය කළ P^H අගයන් භාවිතා කර අනුමාපන ප්‍රතික්‍රියාවේ ඇති ද්‍රාවණයේ P^H අගය හා එකතු කළ අම්ල පරිමාව අතර දළ P^H ප්‍රස්ථාරය අඳින්න
- vii. මිශ්‍රණයේ ස්ඵටිකක ක්‍රියාව පෙන්වන P^H පරාසය එම වක්‍රයේම අඳුරු කර දක්වන්න
- viii. ඔබට සපයා ඇති ස්ඵටිකක ද්‍රාවණයක අඩංගු ඒක භාණ්ඩ ද්‍රාවණ අම්ලයක් එහි ලවණය මෙන් 10 ගුණයක සාන්ද්‍රණයකින් පවතී . එම ස්ඵටිකකයේ P^H අගය 5 ක් වේ නම් එම ද්‍රාවණ අම්ලයේ විසඳන නියතය (K_a) ගණනය කරන්න

b) කිසියම් ප්‍රතික්‍රියාවක දී නිපදවනු ලැබූ වායුමය ඵලයක් වූ P, Q නම් ඝන සංයෝගය තුළට අවශෝෂණයෙන් ලැබූ ඵලය වන $\text{Ca(OH)}_{2(s)}$ සම්පූර්ණ ස්කන්ධයම ජලයේ දිය කර T උෂ්ණත්වයේ දී සංතෘප්ත Ca(OH)_2 ද්‍රාවණ 500 cm^3 ක් ලැබුණු අතර ද්‍රාවණය පතුලේ දිය නොවූ Ca(OH)_2 0.89 g ස්කන්ධයක් ඉතිරිව පැවතුණි

(T උෂ්ණත්වයේ දී $K_{sp} - \text{Ca(OH)}_2 - 10.8 \times 10^{-5} \text{ moldm}^{-3}$, $K_{sp} - \text{Mg(OH)}_2 - 3.2 \times 10^{-11} \text{ moldm}^{-3}$)

- i. P හා Q හඳුනාගන්න
- ii. Ca(OH)_2 ඵලය ලැබීමට අදාළ තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න
- iii. T උෂ්ණත්වයේ දී ද්‍රාවණය තුළ Ca(OH)_2 හි ද්‍රාව්‍යතාවය (x) ගණනය කරන්න
- iv. අවශෝෂනයෙන් ඵල ලෙස ලැබුණු Ca(OH)_2 ස්කන්ධය ගණනය කරන්න

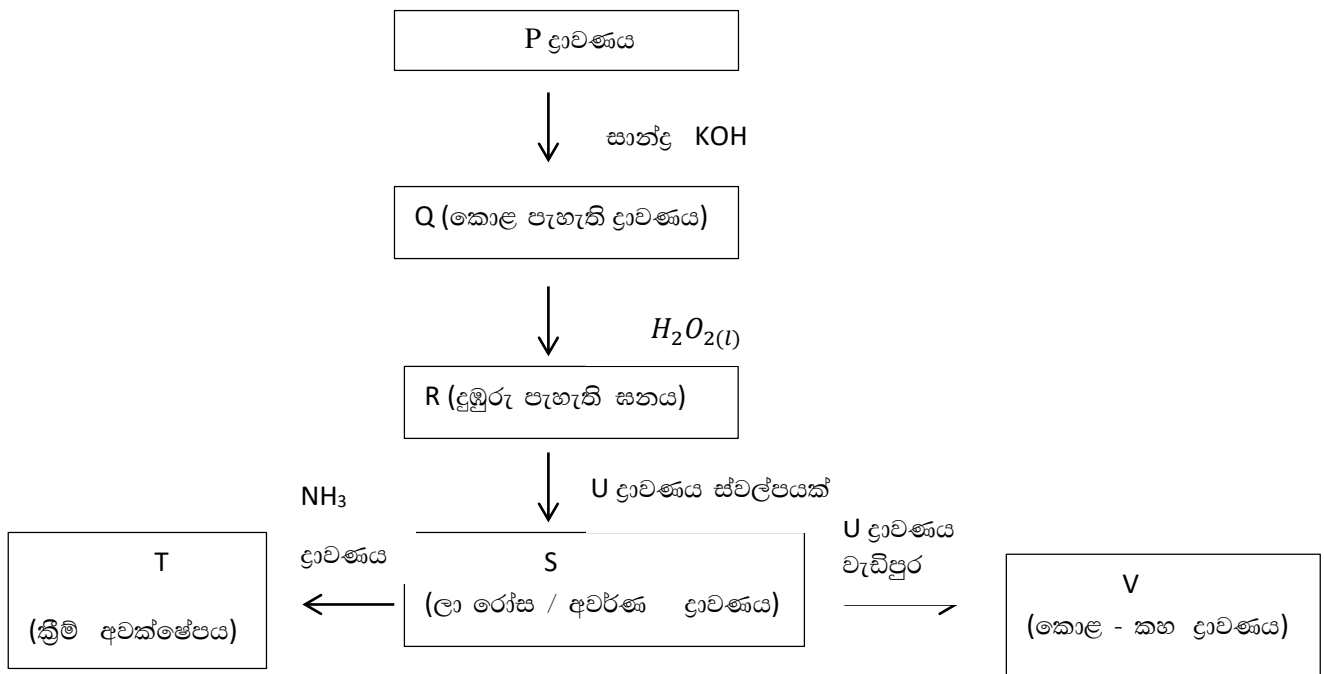
v. මෙම සංකාප්ත $Ca(OH)_2$ ද්‍රාවණය තුළට ඉතා තනුක $MgCl_2$ ද්‍රාවණයක් බිංදු වශයෙන් එකතු කරන විට $Mg(OH)_2$ අවක්ෂේප වීම ඇරඹේ.

1. T උෂ්ණත්වයේ දී සංශුද්ධ ජලය තුළ $Mg(OH)_2$ හි ද්‍රාව්‍යතාවය (y) ගණනය කරන්න
2. ඉහත $Ca(OH)_2$ ද්‍රාවණයේ $Mg(OH)_2$ අවක්ෂේප වීම ඇරඹෙන මොහොතේ $Mg(OH)_2$ හි ද්‍රාව්‍යතාවය (z) ගණනය කරන්න
- 3.. සංශුද්ධ ජලය තුළ දීට වඩා ඉහත (2) හි දී $Mg(OH)_2$ හි ද්‍රාව්‍යතාවය අඩු වී/වැඩි වී ඇති ද ? හේතු පැහැදිලි කරන්න

07) A) විද්‍යාගාරයේ සකස් කළ විද්‍යුත් විච්චේදන ඇටවුමක $CuSO_4$ ජලීය ද්‍රාවණයක් Pt ඉලෙක්ට්‍රෝඩ යොදා විද්‍යුත් විච්චේදනය කරවන ලදී . එහිදී 2A ධාරාවක් ගලා යන ලදී . පසුව $25^\circ C$ දී එම විද්‍යුත් විච්චේදනය සිදු කළ ද්‍රාවණයේ පරිමාව වූ $1 dm^3$ ක පරිමාවෙන් වෙන් කර ගත් $10 cm^3$ ක කොටසක් $0.02 mol dm^{-3} BOH$ නම් ප්‍රබල භෂ්මයක් සමඟ අනුමාපනයේ දී එම භෂ්මයේ $20.0 cm^3$ ක පරිමාවක් වැය විය. (සම්මත උෂ්ණත්වය හා පීඩනයේ දී වායුවක මවුලික පරිමාව - $22.4 dm^3 mol^{-1}$)

- i. විද්‍යුත් විච්චේදන කෝෂයේ දළ සටහනක් ඇඳ කොටස් නම් කරන්න
- ii. ඇනෝඩ ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න
- iii. කැතෝඩ ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න
- iv. විද්‍යුත් විච්චේදනය සඳහා සමස්ථ ප්‍රතික්‍රියාව ලියන්න
- v. විද්‍යුත් විච්චේදනයෙන් පසු ද්‍රාවණයේ පැවති H^+ සාන්ද්‍රණය සොයන්න
- vi. සම්මත තත්ව යටතේ දී ලැබෙන ඇනෝඩය අසලින් පිට වූ ඔක්සිජන් වායු පරිමාව ගණනය කරන්න
- vii. විදුලි ධාරාව ගලා ගිය කාලය මිනිත්තු වලින් කොපමණ ද

(B) P යනු 3d ගොනුවේ M නම් ආන්තරික ලෝහයක ඔක්සි ඇනයනයකි . V යනු එම ආන්තරික ලෝහය අඩංගු සංකීර්ණ අයනයකි

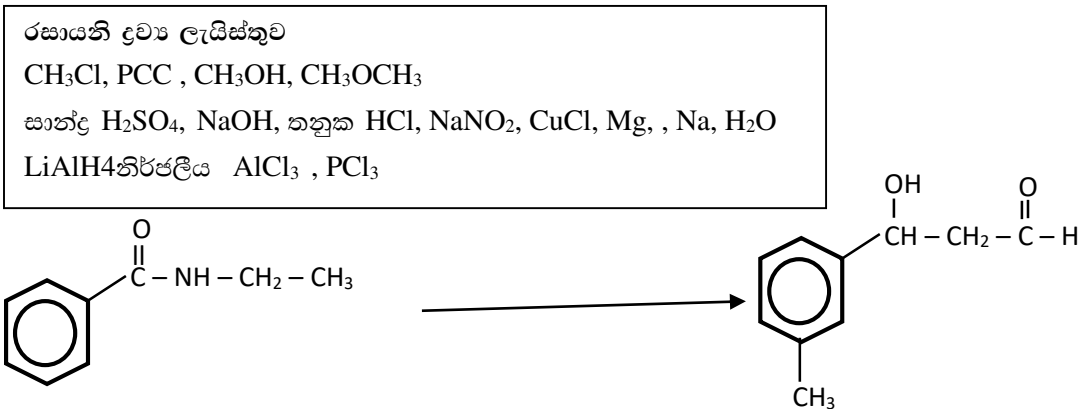

- i. M ලෝහය හඳුනාගන්න
- ii. P ඔක්සි ඇනායනයේ M පෙන්වන ඔක්සිකරණ අවස්ථාව කුමක් ද?
- iii. P , Q , R , S , T , U, හා V වල රසායනික සූත්‍ර ලියන්න
- iv. V සංකීර්ණ අයනයේ IUPAC නාමය ලියන්න
- v. P ද්‍රාවණයේ වර්ණය කුමක්ද ?
- vi. S සංකීර්ණ අයනයේ M වල සම්පූර්ණ ඉලෙක්ට්‍රෝන වින්‍යාසය ලියන්න
- vii. P හි ආම්ලික ජලීය ද්‍රාවණයකට H_2S වායුව යැවූ විට අපේක්ෂා කරන නිරීක්ෂණ 2ක් ලියන්න
- viii. ඉහත (vii) හි සඳහන් ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා කුලීන රසායනික සමීකරණය ලියන්න

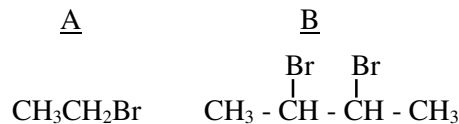
C-කොටස රචනා

ප්‍රශ්න දෙකකට පමණක් පිළිතුරු ලියන්න

08. a. ලැයිස්තුවෙහි දී ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය පමණක් භාවිත කර, පහත සඳහන් පරිවර්තනය සිදු කරන්නේ කෙසේදැයි පෙන්වන්න.

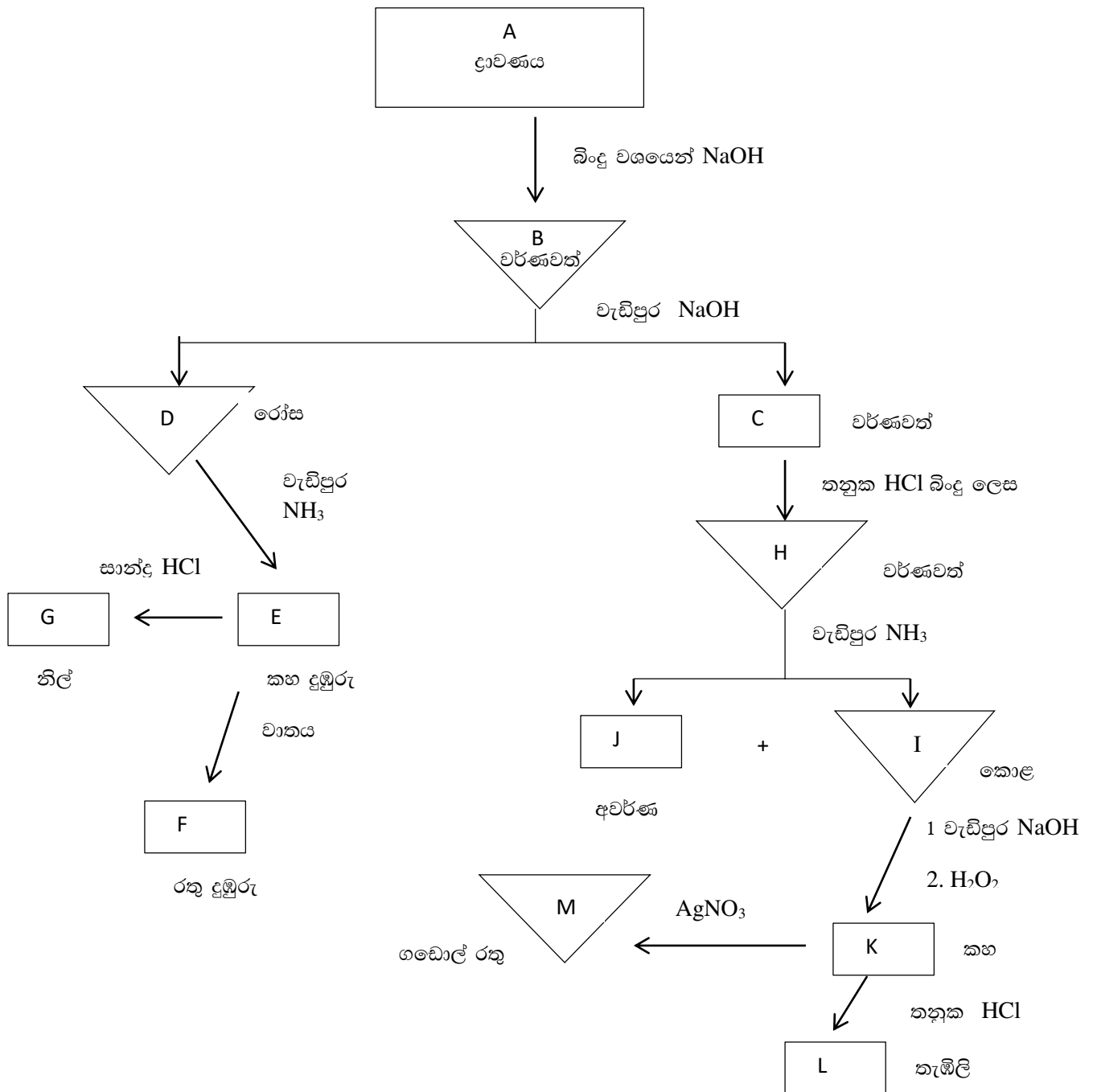
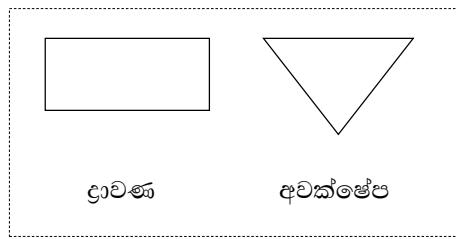
- b. ආරම්භක කාබනික සංයෝගය ලෙස A භාවිතා කර පියවර හතකට නොවැඩි පියවර සංඛ්‍යාවකින් B සංයෝගය සංශ්ලේෂණය කරන්නේ කෙසේදැයි දැක්වන්න.

- c. පහත ප්‍රකාශ පැහැදිලි කරන්න.
- i. 2-nitrophenol වලට වඩා 4-nitrophenol වල තාපාංකය ඉහල වේ.
  - ii. ethanamine වලට වඩා ethanamide වල භාෂ්මිකතාව අඩු වේ.

(09) (a) වර්ණවත් A ද්‍රාවණය තුළ කැටයන 03 ක් අඩංගු වේ . පහත දක්වා ඇති ප්‍රතික්‍රියා ශ්‍රේණියට අදාළව පහත ප්‍රශ්න වලට පිළිතුරු සපයන්න

සැ. යු :- කොටුව තුළ දැක්වෙන සංකේත වලින් ද්‍රාවණ හා අවක්ෂේප නිරූපනය වේ .

- i. A ද්‍රාවණයේ අඩංගු කැටායන 03 හඳුනාගන්න
- ii. වර්ණවත් B අවක්ෂේපයේ අන්තර්ගත සංයෝග වල රසායනික සූත්‍ර ලියන්න
- iii. C ද්‍රාවණයේ වර්ණයට හේතුවන ප්‍රභේදය හඳුනාගෙන එහි වර්ණය සඳහන් කරන්න
- iv. D – M දක්වා ඇති ද්‍රව්‍යවල රසායනික සූත්‍ර ලියන්න
- v. $I \rightarrow K$ බවට පත් කිරීමට අදාළ ප්‍රතික්‍රියාව සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණය ලියන්න

B) එක්තරා කර්මාන්ත ශාලාවක අප ජලයේ SO_3^{2-} , SO_4^{2-} සහ $C_2O_4^{2-}$ අයන අන්තර්ගත වේ. මෙම අප ජලයේ ඇති ඉහත අයන වල සාන්ද්‍රණය සෙවීම සඳහා පහත දැක්වෙන ක්‍රම අනුගමනය කරන ලදී .

1. අප ජලයෙන් 25.0 cm^3 කට වැඩිපුර තනුක HNO_3 අම්ලය සහ $BaCl_2$ ද්‍රාවණයක් එක් කරනු ලැබේ. ලැබෙන සුදු අවක්ෂේපය පෙරා වෙන්කර එම අවක්ෂේපයේ ස්කන්ධය නියත වන තෙක් රත් කළ විට ලැබුණු ස්කන්ධය 0.116 g විය
2. අප ජලයේ තවත් 50.0 cm^3 ක් $0.1 \text{ moldm}^{-3} KMnO_4$ ද්‍රාවණයක් මගින් ආම්ලික තත්ව යටතේ දී අනුමාපනය කරන ලදී . මෙහිදී ආම්ලික $KMnO_4$ 50.0 cm^3 ක් වැය විය . මෙමගින් ලැබෙන ද්‍රාවණයටම වැඩිපුර තනුක HNO_3 අම්ලය සහ $BaCl_2$ ද්‍රාවණයක් එක් කරනු ලැබේ. එවිට ලැබෙන සුදු අවක්ෂේපය පෙරා නියත ස්කන්ධයක් ලැබෙන තෙක් රත් කළවිට 0.699 g ස්කන්ධයක් ලැබුණි.
(H^+ සහ SO_3^{2-} අතර ප්‍රතික්‍රියාව නොගිනිය හැකි යැයි සලකන්න)
  - I. ඉහත 1 සහ 2 ක්‍රම වල දී සිදු වූ සියළු ප්‍රතික්‍රියා සඳහා තුලිත රසායනික සමීකරණ ලියන්න
  - II. අප ජලයේ ඇති SO_3^{2-} , SO_4^{2-} සහ $C_2O_4^{2-}$ අයන වල මවුලික සාන්ද්‍රණය සොයන්න
($Ba = 137$, $S = 32$, $O = 16$, $C = 12$)

10. (A) පහත සඳහන් ප්‍රශ්න ඔස්වල්ඩ් ක්‍රමය මගින් නයිට්‍රික් අම්ලය සෑදීමේ ක්‍රියාවලිය මත පදනම් වේ.
- (i) ඔස්වල්ඩ් ක්‍රමය සඳහා භාවිත කරන ආරම්භක ද්‍රව්‍ය සඳහන් කරන්න.
  - (ii) ඔස්වල්ඩ් ක්‍රමය මගින් HNO_3 නිෂ්පාදන කිරීමේ ක්‍රියාවලිය තුලිත රසායනික සමීකරණ ආධාරයෙන් පැහැදිලි කරන්න. භෞතික තත්ව හා එක් එක් ක්‍රියාව සඳහා භාවිත කරන විශේෂ තත්ව දක්වන්න.
  - (iii) HNO_3 අම්ලයෙහි වැදගත් ප්‍රයෝජන තුනක් සඳහන් කරන්න
  - (iv) ඉහත (i) හි සඳහන් එක් අමුද්‍රව්‍යයක් භාවිතයෙන් නිෂ්පාදනය කරන ඔබ අධ්‍යයනය කරන ලද එක් රසායනික සංයෝගයක් නම් කර එය සාදන ආකාරය පෙන්වුම් කිරීමට තුලිත රසායනික සමීකරණ දෙන්න.
  - (v) ඔබ (iv) හි සඳහන් කරන ලද රසායනික සංයෝගයේ වැදගත් ප්‍රයෝජන දෙකක් සඳහන් කරන්න

(B) කර් මාන්ත , යාන වාහන වැඩිවීමත් සමග වායුගෝල දූෂණය ඉහළ යාමේ එක් අහිතකර බලපෑමක් වන්නේ අම්ල ඇතී වීමයි.

- (i) අමල වැසි සඳහා සඳහා දායක වන වායු හඳුනාගෙන ඒවා වායුගෝලයට නිදහස් වන එක් ආකාරයක් බැගින් ලියා දක්වන්න.
  - (ii) ඉහත (i) දී ඔබ සඳහන් කරනලද වායු මගින් අමල වැසි ඇතිවන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
  - (iii) අමල වැසි මගින් ඇතිවන අහිතකර බලපෑම 4ක් දක්වන්න.
  - (iv) අමල වැසි පාලනය කිරීමට ගතහැකි ක්‍රියාමාර්ග දෙකක් සංක්ෂිප්තව දක්වන්න. සුදුසු තැන්වල තුලිත රසායනික සමීකරණ දැක්විය යුතුය.
  - (v) ඉහත වායු දූෂක වායුගෝලයට එකතු වීම නිසා පරිසර සාධකවල බලපෑම මගින් සිදුවන අහිතකර බලපෑමක් මගින් පහළ වායු ස්ථරවල ඕසෝන් වායුව ජනනය වන ක්‍රියාවලිය නම් කරන්න.
  - (vi) ඉහත (iii) ඔබ සඳහන් ක්‍රියාවලිය සිදු වී ඇතිබව හඳුනා ගන්නා ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.
  - (vii) ඉහත (iii) සඳහන් ක්‍රියාවලිය සිදුවන ආකාරය තුලිත සමීකරණ මගින් පැහැදිලි කරන්න.
  - (viii) මෙම ක්‍රියාවලිය මගින් සිදුවන අහිතකර බලපෑම් තුනක් විස්තර කරන්න.
- (C) (i) ශ්‍රී ලංකාවේ කුරුඳු සගන්ධ තෙල් නිස්සාරණය සඳහා භාවිත කරන ප්‍රධාන ශාකයකි. මෙම ශාකයේ විවිධ කොටස්වල විවිධ රසායනික සංයෝග පැවතීම එයට හේතුවයි. කුරුඳු ශාකයේ එක් එක් කොටස් වලින් ලබා ගන්නා රසායනික සංයෝග මොනවා දැයි දක්වන්න.
- (ii) සගන්ධ තෙල් නිස්සාරණය සඳහා භාවිත කරන එක් ක්‍රමවේදයක් වනුයේ හුමාල ආසවනය යයි. මෙම ක්‍රමය පැහැදිලි කර ඒ සඳහා සගන්ධ තෙල්වල ඇති විශේෂිත වූ ගුණාංග දෙකක් දක්වන්න.
  - (iii) හුමාල ආසවන ක්‍රමයේ වාසි දෙකක් සඳහන් කරන්න.
  - (iv) සගන්ධ තෙල්වල භාවිතයන් තුනක් දක්වන්න.
  - (v) ශ්‍රී ලංකාවේ බොහෝ දෙනෙක් ස්වභාවික විනාකිරි භාවිත කරනු ලැබේ. ස්වභාවික විනාකිරි නිෂ්පාදනයට ලබා ගන්නා ශාකය හා එම ශාක යුෂයට භාවිත කරන නම සඳහන් කරන්න.
  - (vi) ඔබ ඉහත (v) කොටසේ සඳහන් කරන ලද රසායනික සංයෝගයෙන් විනාකිරි නිෂ්පාදනය කරන ආකාරය තුලිත රසායනික සමීකරණ මගින් දක්වන්න. එම ක්‍රියාවලිය සිදු වීමට අවශ්‍ය මොනවා දැයි සඳහන් කරන්න.